

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ			
ПРИМЉЕНО: 28.10.2016.			
Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
	3878		

**УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ**

ПРЕДМЕТ: Извештај о оцени урађене докторске дисертације кандидата Драгана Дакића

Наставно-научно веће Правног факултета Универзитета у Крагујевцу одлуком бр. 2500/5.2.1 од 29.08.2016. године нас је предложило а Веће за друштвено-хуманистичке науке на седници одржаној дана 14.09.2016. године одлуком број: IV-02-836/32 нас је именовало у Комисију за оцену и одбрану докторске дисертације Драгана Дакића, под називом *Изазови европског регионалног законодавства на пољу заштите живота*, у саставу: проф др Срђан Борђевић, редовни професор, Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу, ужа јавноправна и теоријскоправна област; проф. др Драгица Живојиновић, редовни професор, Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу, ужа грађанскоправна научна област; и проф др Бојан Милисављевић ванредни професор, Правни факултет, Универзитет у Београду, ужа међународноправна научна област. Након детаљног прегледа и анализе писаног рада, Комисија подноси Већу следећи

ИЗВЕШТАЈ

I ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Основни биографски подаци

Драган Дакић рођен је 22.09.1984 године у Кључу у Босни и Херцеговини. Након завршене средње медицинске школе дипломирао је на Правном факултету Универзитета у Бањој Луци 2009. године. Исте академске године уписао је магистарске студије и положио магистарски испит 28.04.2011. године на Правном факултету Универзитета у Бањој Луци. У академској 2012/2013 години уписао је докторске студије на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу, исте године му је одобрен ранији упис друге године студија ради остварених резултата. Добитник је међународне стипендије за размену студената *Basileus IV* у оквиру програма *Erasmus Mundus* за академску 2013/2014 годину. Размену је провео на Правном факултету Универзитета у Љубљани. Током 2014. године био је истраживач на *German, European and International Medical Law, Public Health Law and Bioethics of the Universities of Heidelberg and Mannheim*; и на *Max Planck Institute for Comparative Public Law and International Law (Heidelberg)*. До сада, објавио је 9 научних чланка и један је прихваћен за објављивање у међународном издању часописа *Анали Правног факултета Универзитета у Београду*.

2. Научноистраживачки рад кандидата

Кандидат тренутно учествује на два пројекта а учествовао је на више националних и међународних научних конференција. Пројекти на којима кандидат учествује су:

1. *National and international law status of inter species mixtures* који проводи на Институту за правне студије мађарске академије наука који је финансиран од стране Вишеград фонда и
2. *Human rights standards in the sphere of reproduction and marginal groups in Europe* који се такође проводи на Институту за правне студије мађарске академије наука о терету института.

Међу конференцијама на којима је кандидат учествовао издвајају се:

1. Међународна конференција у организацији Криминалистичко-полицијске академије у Београду: *Дани Арчибалда Рајса*, 2014. 2015. и 2016. године;
2. Међународна конференција у организацији Факултета за безбедносне студије у Љубљани Универзитета у Марибору *Criminal Justice and Security in Central and Eastern Europe: Safety, security, and social control in local communities* 2016
3. Међународна конференција у организацији Факултета за безбедносне студије у Љубљани Универзитета у Марибору и Државног универзитета у Минчигену, *Legitimacy in Criminal Criminal Justice and Security in Central and Eastern Europe: Professionalism, Trust and Justice* 2014
4. Копаоничка школа природног права *Право и достојанство* 2013

II ОПШТА ОЦЕНА РАДА У СКЛАДУ СА ПРАВИЛНИКОМ УНИВЕРЗИТЕТА О ПРИЈАВИ, ИЗРАДИ И ОДБРАНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ (Прилог бр. 2. т. 2)

1. Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у научној области

Значај и допринос докторске дисертације кандидата Драгана Дакића, под називом *Изазови европског регионалног законодавства на пољу заштите живота*, огледа се не само у обогаћивању корпуса савремених међународноправних сазнања о проблематици заштите права на живот, већ се могу ценити и у светлу нужних напора на креирању адекватних теоретски како претпоставки како би заштита овог права била обезбеђена на потпун начин. Оправданост рада, како теоријска тако и практична, налази се првенствено у сталној актуелности и фундаменталној важности предмета истраживања. Проведено истраживање има научну и друштвену оправданост, који се огледају у нуђењу решења за проблеме са којима су суочени правна теорија и пракса али и теорије из других области друштвених наука пре свега филозофије. У зависности од степена научних достигнућа у посматраном времену, предмет истраживања је подељен на изазове првог доба и изазове другог доба. Изазови првог доба тичу се класичних дилема у погледу почетка заштите права на живот, међународноправног статуса пренаталног живота, односа између права на живот и абортуса, капацитета странака у пољу репродукције и тако даље. Изазови другог доба се тичу дилема које произилазе из техника *in vitro* оплодње, њиховог утицаја на статус пренаталног живота и сходно томе на капацитет странака. Циљ рада је да кроз анализу предложених решења утврди које би од постојећих односно нових решења, применом истих критеријума анализе, могло успешно да постави оквире за решавање конфликта на пољу заштите људског живота. Из наведених разлога, надамо се да ће овај свеобухватан рад обогатити за сада сиромашну литературу, али и да ће помоћи законодавцима као и правницима практичарима приликом решавања конкретних проблема у пракси.

Актуелни теоретски приступи коришћени у дискусијама које се тичу изазова другог доба засновани су на теоретским оквирима насталим у дебатама о изазовима првог доба. Из тог разлога одређено је да полазна тачка у овом истраживању буде анализа применљивости класичних теоретских поставки о субјектима правне заштите. У том смислу кандидат је анализирао: применљивост тзв. уобичајених значења и аутономних

термина дефинисаних од стране регионалних судских тела; могућности правила тумачења и стратегија тумачења међународних уговора да неутралишу временску разлику између времена њиховог усвајања и нових околности које су условљене достигнутим степеном развоја итд.. Најактуелнија питања из области патентног права а која се тичу релевантности билошких карактеристика омпотентних и тотипотентних матичних су уочена од стране кандидата и предложена да се размотре са аспекта актуелног случаја пред Европским судом правде Case C-364/13 International Stem Cell Corporation и раније епохалне пресуде у предмету *Brustle v Greenpeace*.

У вези са питањем значаја и доприноса докторске дисертације са становишта актуелног стања у научној области, допринос тезе у решавању изучаване проблематике се огледа у формулисању конкретног предлога за приступ изазовима. Настојано је да предложено решење понуди одредиву непроизвољну тачку за утврђивање почетка заштите права на живот. Истичемо да за разлику од научне мисли у западно европским државама која је у овој области изузетно богата, домаћа научна мисао није развијена у мери коју овако важна питања завређују. Домаћа научна мисао чак пати од недостака адекватних домаћих назива за институте који су били предмет академских дискусија и анализа дужи временски период у упоредно правним системима. Осим тога, резултати истраживања у битној мери доприносе развоју научне мисли у регионалном контексту. Због свега наведеног, докторска дисертација кандидата Драгана Дакића добија на значају, који превазилази научне оквире Републике Србије.

2. Оцена да је урађена докторска дисертација резултат оригиналног научног рада кандидата у одговарајућој научној области

Комисија сматра да докторска дисертација под називом *Изазови европског регионалног законодавства на пољу заштите живота* представља резултат *оригиналног научног рада* кандидата Драгана Дакића у области међународног права, тј. у области људских права. Кандидат је резултатима истраживања допринео развоју доктрине људских права. На крају, кандидат афирмише нова истраживања ове најзначајне области међународног права људских права.

3. Преглед остварених резултата рада у научној области

Кандидат Драган Дакић је у свом досадашњем научном раду објавио више радова из међународноправне научне области:

1. ПАЛЕВИЋ, Милан, ДАКИЋ, Драган. Почетак заштите права на живот на Америчком континенту. *Журнал за криминалистику и право*, ИССН 0354-8872 Криминалистичко-полицијска академија 2013, 81-93 [COBISS.SR-ID 202737420] [M51]
2. ПАЛЕВИЋ, Милан, ДАКИЋ, Драган. Перспективе заштите пренаталног живота на Европском континенту. *Правни живот*, ISSN 0350-0500, 2013, књ. 564, бр. 10, стр. 139-154 [COBISS.SR-ID 756484] [M51]
3. ДАКИЋ, Драган. Introduction into principles of unborn life protection under the European Convention on Human Rights. У: KOLARIĆ, Dragana (ur.), et al. *Дани Арчибалда Рајса: међународни научни скуп, Београд, 3-4. март 2014.: тематски зборник радова међународног значаја. Том 3 = Archibald Reiss Days: International Scientific Conference, Belgrade, 3-4 March 2014: Thematic Conference Proceedings of International Significance. Vol. 3.* Beograd:

Kriminalističko-policijska akademija; = Belgrade: Academy of Criminalistic and Police Studies; Bon: Nemačka fondacija za međunarodnu pravnu saradnju (IRZ); = Bonn: German Foundation for International Legal Cooperation (IRZ), 2014, vol. III, том III, стр. 343-352.

4. ДАКИЋ, Драган. Elements and scope of freedom of speech in a democratic society. *Гласник права*, ISSN 1821-4630, 2014, god. 5, br. 1, 1 elektronski optički disk (CD-ROM). <http://www.jura.kg.ac.rs/gp/13/e/clanci/dakic.htm> [COBISS.SR-ID 512529584]
5. ДАКИЋ, Драган. Requirements of inform consent in reproductive sphere under the European Convention on Human Rights. *Ave Maria International Law Journal* 2015, god. 5, br. 4, 1 elektronski optički disk (CD-ROM). <http://ilj.avemarialaw.edu/>
6. ДАКИЋ, Драган. Temporal dimension of reproductive choice and human rights issues. *Varstvoslojje*, ISSN 1580-0253, 2015, стр. 152-166. [COBISS.SI-ID 99492352]
7. ДАКИЋ, Драган, КЛЕИМЕНОВ, Иван. International law requirements in regard criminal legislation following to the developments in the biomedicine. У: КОЛАРИЋ, Dragana (ur.). *Дани Арчибалда Рајса: међународни научни скуп, Београд, 3-4. март 2015., Тематски зборник радова међународног значаја. Т. 1 = Archibald Reiss Days: International Scientific Conference, Belgrade, 3-4 March 2015, Thematic Conference Proceedings of International Significance. Vol. 2.* Belgrade: Academy of Criminalistic and Police Studies; Beograd: Kriminalističko-policijska akademija, 2015, 125-133.
8. ДАКИЋ, Драган, The disabled as a protected group for the purpose of genocide. У: КОЛАРИЋ, Драгана (ur.). *Дани Арчибалда Рајса: међународни научни скуп, Београд, 10-11. март 2016., Тематски зборник радова међународног значаја. Т. 1 = Archibald Reiss Days: International Scientific Conference, Belgrade, 10-11 March 2016, Thematic Conference Proceedings of International Significance. Vol. 1.* Belgrade: Academy of Criminalistic and Police Studies; Beograd: Kriminalističko-policijska akademija, 2016, стр. 296-305. ISBN 978-86-7020-356-3
9. ДАКИЋ, Драган, The equivalents of genocidal intent in abortion laws. У: Gorazd Meško, Branko Lobnikar (ur.). *Criminal justice and security in Central and Eastern Europe : safety, security, and social control in local communities, Ljubljana, 26-27. septembar 2016., Thematic Conference Proceedings of International Significance. Т. 1: Faculty of Criminal Justice and Security*, стр. 300-312. These conference proceedings are included in the *Conference Proceedings Citation Index* (Thomson Reuters). ISBN: 978-961-6821-59-9
10. ДАКИЋ, Драган, Koraonik school of natural law perception of dignity and legal discourse in Europe. Прихваћено за објаву у броју 3 *Belgrade law Review* међународном издању Анала Правног факултета у Београду. ISSN 2406-2693 Faculty of Law of the University of Belgrade 2016, [COBISS.SR-ID 215314444] ____ [M24]

4. Оцена испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему

Комисија сматра да докторска дисертација под називом ***Изазови европског регионалног законодавства на пољу заштите живота*** у потпуности испуњава постављене захтеве у погледу обима и квалитета рада, с обзиром на тему која је пријављена и одобрена. Теоријска и практична истраживања одговарају наслову докторске дисертације. Може се констатовати поклапање одобрених циљева и циљева постављених у раду, те одобрених и примењених метода, као и одобрене и завршене структуре докторске дисертације.

5. Приказ структуре и садржаја израђене докторске дисертације

Рукопис докторске дисертације под насловом *Изазови европског регионалног законодавства на пољу заштите живота* обима је 367 страница, од чега је 328 страница текста и 39 страница пописане литературе са идентификационом страницом докторске дисертације, те са 750 цитираних библиографских јединица који садрже 225 јединице из категорије књига, уџбеника и монографија; 289 јединице из категорије чланака; 125 пресуда Евроског суда за људска права; 58 пресуда других међународних и националних судова и 53 извора из категорије формалних извора права. Рад садржи 1376 фуснота које су упућујућег карактера.

Дисертација се састоји од основних поставки научне замисли истраживања, три дела са одговарајућим бројем глава, закључних разматрања и предлога *de lege ferenda*. Појединачно посматрано, делови рада носе следеће називе: Изазови европског регионалног законодавства првог доба (7-209), Изазови европског регионалног законодавства другог доба (209-298), Решење изазова европског регионалног законодавства првог и другог доба (298-338).

На почетку кандидат даје уводна разматрања у оквиру којих дефинише истражена питања, поставља хипотезе, наводи примењене методе у истраживању и објашњава методологију истраживања. У овом делу рада је дефинисан наслов. У формалном смислу насловом је указано на постојање нових, осим уобичајених, изазова на пољу заштите људског живота на које међународно право тек треба да понуди одговор што уједно и представља предмет дисертације. У материјалном смислу, може се поставити питање на шта се односи појам „европског законодавства“. Ово питање није ново и у науци заокупља пажњу јавности још од 60-тих година прошлог века. У зависности од нивоа и врсте регионалне интеграције, овај појам је различито схваћен у актима Европске Уније у односу на схватање у актима Савета Европе. Тако чланом 1 FIDE-иног статута појам европског права схваћен је као да се односи искључиво на право настало у оквиру онога што данас називамо Европском Унијом. Овакво схватање је одбачено од стране Савета Европе (The Teaching of European Law in Member States, 1967, EXP/Spec. Comp. (67) 14, 9.). У сваком случају може се сматрати да је питање након више академских расправа и анализа међу којима се истичу дела Hermann Mosler-а из тога доба и дело Armin von Bogdandy-ја из маја 2016. године, остало неусаглашено. У циљу избегавања полемисања о овом питању које у суштинском смислу није од значаја за предмет дисертације, у цитирани термини дописана је реч „регионалног“ те је наслов потребно посматрати у контексту фразе „европског регионалног законодавства“ која је и коришћена. Значење појма „европског регионалног законодавства“ објасно је сам аутор у уводном делу дисертације као да се под њим подразумевају регионални инструменти за заштиту људских права, акти усвојени на регионалном нивоу, било у оквиру Савета Европе, било у оквиру Европске Уније, судска пракса Европског суда за људска права и Европског суда правде.

У првом делу који се односи на изазове европског регионалног законодавства првог доба кандидат је кроз одговарајуће постављене главе представио европско правно наслеђе на пољу заштите људског живота, генезу модерних законодавстава, теоретско дефинисање права на живот и његових титулара, текстуално формулисање права на живот кроз међународне инструменте, судско дефинисање заштите права на живот у односу на њен почетак као и опште гаранције и услови за применљивост забране тортуре, нехуманог и понижавајућег поступања у контексту почетка заштите живота. Кандидат је започео

истраживање поглављем које се односи на европско правно наслеђе у области заштите живота у циљу бољег разумевања актуелног европског приступа овом питању како на регионалном тако и на националном нивоу. У оквиру овог поглавља истражен је правни приступ питању пренаталне заштите живота, који вероватно одражава општа и трајна правила Римског права због њиховог понављања кроз различита доба развоја Римског права. Кандидат посвећује посебну пажњу наследно-правним нормама. Ова дискусија је усмерила кандидата да истражи мотиве за увођење заштите пренаталног живота у смислу дилеме да ли је пренатални живот био сврха сам по себи, или је био сведен на средство за обезбеђење друштвеног статуса породице. Кандидат такође даје кратак преглед права античке Грчке.

У поглављу које се односи на опште карактеристике европских правних модела у регулисању питања абортуса, кандидат усмерава пажњу на законодавства која уводе „право на абортус“. Разлог за то је углавном у томе што се кроз општи преглед европских законодавстава уочава да овакво решење није типично за европске земље као и у томе што је сам кандидат био подносилац иницијативе за оцену уставности оваквог решења у Републици Српској која у уставноправном смислу представља интегрални део европских правних поредака. Анализа предметне праксе уставног суда Републике Српске у односу на утицајне теоретске поставке пореклом из западне хемисфере представља својеврстан ауторски допринос дисертације и у овом сегменту.

У суштински најважнијем делу за развој дисертације кандидат представља теоријско, текстуално и судско дефинисање права на живот. У оквиру поглавља које се односи на теоријско дефинисање, кандидат је представио хришћанску мисао, као и филозофске перцепције у оквиру којих су представљене рана филозофска мисао и темељи модерне филозофске мисли о личности као ентитету који завређује морални и правни статус. У овом делу анализрано је ко, према савременој теорији, завређује морални и правни статус, односно право на живот. Овај део рада је од знаја за доказивање хипотеза број 2 и 3. Резултати дискусије у овом поглављу када се примене на питање односа реалности и фикција доводе до закључка да су реалности или занемарене или погрешно интерпретиране у правним и филозофским фикција што овој дисертацији даје посебан значај у одређењу даљих токова којима се може кретати модерни правни поредак. У наредном делу, истраживање се наставља са кратким прегледом међународно-правних инструмената за заштиту људских права и могућих начина њиховог тумачења у односу на почетак заштите права на живот коју они гарантују. Претежни део истраживања се односи на Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода (Европска конвенција, Конвенција) и релевантну судску праксу. Дефинисана су права из делокруга права на живот (право да се не буде убијен, право на превентивну заштиту живота, право на одржање живота), као и основи за њихову дерогацију. Што се тиче судског дефинисања права на живот, осим праксе Европског суда за људска права (Суд, Европски суд), такође су представљене праксе органа УН; Интер-америчке комисије за људска права; Интер-америчког суда за људска права. Неизбежно у контексту заштите живота анализирана је примењивост забране мучења, нехуманог и понижавајућег поступања. У том контексту, анализирани су нормативистичко-теоретске перцепције дигнитета у Србији како би се испитала одрживост националног приступа и проверила хипотеза број 2. Како би обезбедио методолошки заокружену целину, кандидат овај део рада завршава компаративном анализом универзалних, регионалних и националних приступа заштити пренаталног живота.

У првој глави другог дела кандидат је дефинисао специфичност изазова другог доба у пољу заштите живота. Представио је потенцијалне одреднице правног статуса пренаталног живота чији је настанак вештачки потпомогнут. У складу са питањима која су анализирана у првом делу, поред статуса пренаталног живота кандидат кроз релевантну судску праксу анализира капацитет странака, правну природуповлачења сагласности као и ефекте алтернативног приступа отвореним питањима. Након представљања упоредноправних приступа појединим питањима из оквира изазова другог доба, кандидат наставља са анализом ефеката које узрокује дигнитет пренаталног живота. С тим у вези представљени су национални приступи у регулисању истраживања на матичним ћелијама, регионална судска пракса у области патентног права и његових правила у области биоизума.

Најзначајнији и најиновативнији део дисертације у другом делу налази се у поглављу које анализира применљивост норми међународног кривичног права на изазове другог доба. Кандидат је оригинално представио на који начин норме међународног кривичног права које се односе на забрану трговине људима и забрану геноцида могу да буду релевантне за регулисање закона и пракси у области изазова другог доба. У делу који се односи на забрану трговине људима кандидат је представио однос норми из области људских права и из области забране трговине људима, применљивост инструмената за борбу против трговине људима на пренатални живот, елементе међународног кривичног дела трговине људима у контексту нових околности и модерних извора ропства и то у односу на његов *actus reus* и *in vitro* ембрионе и *mens rea* и *in vitro* ембрионе. Кандидат је такође дискутовао о позитивним обавезама које државе имају у светлу ове анализе. У делу који се односи на пренатални живот и забрану геноцида, кандидат је представио елементе овог кривичног дела. Даље, кандидат је представио начин на који нове околности изискују одговор ове гране међународног права нарочито у погледу *actus reus*-а. Кандидат је своју дискусију засновао на важећим дефиницијама које се односе на заштићене групе, анализи њиховог дефинисања у судској пракси, елементима који могу да доведу до примене међународног кривичног права на одређене изазове другог доба, нарочито пренаталну генетску дијагностику. У овом делу рада, кандидат је представио еквиваленте геноцидне намере у законима који регулишу прекид трудноће. Оригинално и научни али и практични допринос овог дела рада се може огледати у ширем регионалном контексту.

Трећи део дисертације у којем се нуди решење за изазове првог и другог доба представља најзначајнији део рада из два разлога. Прво, до сада је домаћој научној јавности недостајало детаљно образложење предложених критеријума за одређење почетка заштите живота које аутор заговара након свеобухватне анализе решења које су понудили други, углавном страни аутори. Друго, сам аутор након анализе релевантне светске и домаће литературе групише потенцијалне приговоре на предложено решење у шест главних категорија. Испитујући одрживост приговора, кандидат дефинише начин и обим практичне примене предложеног решења као и његову усклађеност са гаранцијама људских права истовремено представљајући практичне ефекте које слични приступи производе у упоредном праву. У том смислу након представљања теоријских оквира за дефинисање решења, дефинисања предложеног решења, кандидат приступа његовом испитивању у односу на 1) приговор ирелевантности критеријума вероватноће, 2) приговор недостатка носиоца права на живот због чега није могуће одредити жртву, 3) примедбу да би предложено решење довело до апсолутне заштите пренаталног живота коју не уживају рођени људи, 4) приговор одсуства воље за прокреацијом као релевантног аргумента за

одустајање од подржавања већ окончане прокреације; 5) приговор немогућности пружања заштите животу у тој фази у конфликтним ситуацијама и 6) приговор врсног фаворизовања припадника људске врсте у погледу заштите живота.

Иако се на предложено решење приговор број 1 не односи, кандидат га је анализирао због релевантности критеријума потенцијалности који је препознат у судској пракси регионалних судова. Такође, приказом аргумената за одбацивање овог критеријума кандидат заговара конзистентност приликом разматрања приговора број 2. Наиме, окосница приговора број 2 се заснива на биолошкој могућности мултипликовања тзв. "twinning" који је такође у домену потенцијалности. Логиком кандидата, уколико потенцијалност (да се постане личност) не може бити релевантна за додељивање права, из истоветних разлога потенцијалност (да настану близанци) не може бити аргумент за не додељивање права. Приговор број 3 је заснован на судској пракси. Кандидат је настојао да демонстрира да је судско поимање апсолутних и релативних права које је Евроски суд применио у погледу права на живот неконзистентно и теоретски неутемељено, дакле погрешно. Приговор број 4 углавном долази из домена филозофије. Кандидат је настојао да анализира предложене аргументе са аспекта права не упуштајући се у моралне полемике. Применом правног резоновања предметни приговор је анализиран у контексту правног захтева за одговорношћу за властите поступке у односу на филозофске поставке из оквира апсолутног либералног индивидуализма. Приговор број 5 је посматран у оквирима регионалне судске праксе која је означена као толерантна за предложено решење. Значајан део аргументације се заснива на анализи упоредно правних законских решења и судске праксе упоредних јурисдикција. Анализа приговора врсног фаворизовања припадника људске врсте у погледу заштите живота је заснована на разматрању стварних потреба које животиње имају. У складу са тим предложено решење не подлеже критици неразумног фаворизовања.

Кандидат је понудио одрживе аргументе за одбацивање истакнутих приговора а у корист предложеног решења те наводи списак коришћене литературе.

6. Научни резултати докторске дисертације

Научним истраживањем које је кандидат спровео у раду поткрепљена је полазна хипотеза о неопходности заштите људског живота од самог његовог почетка. Кандидат је у раду поставио следеће хипотезе, полазећи од основног става да су хипотезе условљене дефинисаним предметом и научним циљем истраживања: 1) *Према европском регионалном законодавству, пренатални људски живот ужива извјесну заштиту људских права;* 2) *Биолошка компонента људског бића је фундамент права на живот, као таква она је битнија од социјалне димензије;* 3) *Правна фикција „личности“ није прикладна за даљу употребу на овом стадијуму развоја права и науке;* 4) *Ова правна конструкција је изгубила сврху и не може да одржи статус правне фикције;* 5) *Казуистичка интерпретација и широка маргина толеранције нису адекватан судски одговор на нове изазове;* 6) *Установљени стандарди на пољу заштите права на живот не дају основа за искључење in vitro ембриона из заштите права на живот;* 7) *Забрана трговине људима ограничава слободу располагања људима без обзира на фазу њиховог развоја,* 8) *Пренатални еугенетски тестови резултују геноцидом,* 9) *Настанак биолошке компоненте људског бића завређује право да не буде убијено, из опсега права на живот.* Један од важних резултата до којих је кандидат дошао у раду огледа се у дефинисању правно релевантне тачке од које људски живот треба да ужива заштиту једне од три

објашњава релевантне норме међународног права којима је регулисана заштита права на живот, а његови резултати су корисни и применљиви како у области теорије међународног права и то не само људских права већ и међународног кривичног права, тако и праксе. Кандидат у раду указује на кључне теоријске и практичне проблеме, због чега су неопходна даља истраживања и унапређења на овом пољу. Резултати дисертације, с обзиром на аргументованост, биће од велике користи у будућем нормирању проблематике свих питања која су од утицаја на људски живот а под којима се подразумевају основи за прекид трудноће и временски оквири за то и третман замрзнутих тзв. сувишних, ембриона и матичних ћелија. Значај дисертације је потребно посматрати у контексту данашњих услова који истовремено доносе широк спектар могућности за заштиту људског живота као и најразличитије могућности за његово угрожавање. Како је већ уочено у пракси Еропског суда за људска права, ови изазови захтевају нови приступ у тумачењу и примени постојећих института гарантованих међународним инструментима заштите људских права. Ова дисертација управо нуди начин за теоријско и практично ношење са предметним изазовима.

8. Начин презентовања резултата научној јавности

Резултати докторске дисертације биће презентовани на научним и стручним скуповима у земљи и иностранству, који ће за тему имати заштиту основних људских права, стандарде људских права у сфери репродукције, стандарде људских права у пољу заштите људског живота од најразличитијих претњи у зависности од теме контерног догађаја, као и кроз објављивање научних радова у домаћим и иностраним категорисаним часописима и зборницима. Делови садржаја докторске дисертације могу бити коришћени и у процесу едукације студената, тужилаца, полиције, лекара, и невладиних активиста.

III ЗАКЉУЧНА ОЦЕНА КОМИСИЈЕ

Комисија је једногласна у оцени да докторска дисертација кандидата Драгана Дакића, под називом *Изазови европског регионалног законодавства на пољу заштите живота* садржи оригинални научни допринос, те је подобна за јавну одбрану.

IV ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

На основу изнете оцене рада, Комисија сматра да докторска дисертација кандидата Драгана Дакића, под називом *Изазови европског регионалног законодавства на пољу заштите живота*, испуњава све услове за јавну одбрану и предлаже Наставно-научном већу Правног факултета Универзитета у Крагујевцу да прихвати овај Извештај и одобри јавну одбрану докторске дисертације.

У Крагујевцу,

20.10.2016. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

Проф др Срђан Ђорђевић, редовни професор, Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу, ужа јавноправна и теоријскоправна област

Проф. др Драгица Живојиновић, редовни професор, Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу, ужа грађанскоправна научна област

Проф др Бојан Милисављевић ванредни професор, Правни факултет, Универзитет у Београду, ужа међународноправна научна област

Универзитет у Крагујевцу

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

Број: 3878/3
09.11.2016. године

Декан Правног факултета у Крагујевцу, на основу чл. 56. ст. 5 и 87. Статута Правног факултета у Крагујевцу, донео је 09.11.2016. године,

РЕШЕЊЕ

Ставља се на увид јавности урађена Докторска дисертација и Извештај Комисије о оцени докторске дисертације кандидата Драгана Дакића, судента докторских студија, под насловом:

"Изазови европског регионалног законодавства на пољу заштите живота"

објављивањем на Сајту и Библиотеци Правног факултета у Крагујевцу а Извештај Комисије и на Сајту Универзитета у Крагујевцу, у трајању од 30 дана.

Образложење

Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата Драгана Дакића, образована Одлуком Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу, Број: IV-02-836/32 од 14.09.2016. године, доставила је Факултету Извештај о оцени урађене Дисертације (Број: 3878 од 28.10.2016. године). Уз Извештај, Комисија је доставила и примерак урађене докторске дисертације.

Сагласно чл. 30. став 8. Закона о високом образовању ("СГ РС" бр. 76/05... 87/16) чл. 48. став 6. Статута Универзитета у Крагујевцу и чл. 56. Статута Факултета, Декан Факултета ставља на увид јавности докторску дисертацију и Извештај комисије о оцени докторске дисертације.

Имајући у виду наведено донео сам решење како гласи у диспозитиву.

Доставити:

- Сајт и Библиотека,
- Универзитет у Крагујевцу,
- Архива.

ДЕКАН

Проф. др Станко Бејатовић